

AVOCATUL POPORULUI

Domeniul privind
prevenirea torturii – MNP

Raport

privind vizita desfășurată la „Casa de Tip Familial Oituz”, județul Arad

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea vizitei**
- 2. Constatările rezultate din vizita efectuată**
- 3. Recomandări**

Craiova – 2021

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În conformitate cu art. 35 lit. a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, și cu dispozițiile Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019 privind aprobarea împuternicirilor și ordinelor de deplasare în scopul realizării anchetelor și vizitelor, în data de 24 iunie 2021 a fost efectuată o vizită inopinată la Casa de Tip Familial (C.T.F.) Oituz, din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (D.G.A.S.P.C.) Arad.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanții instituției Avocatul Poporului, [REDACTED] jurist, [REDACTED] psiholog, consilieri în cadrul Centrului Zonal Craiova al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție, [REDACTED] medic colaborator, [REDACTED] asistent social colaborator și [REDACTED] reprezentant al organizației neguvernamentale - Liga Apărării Drepturilor Omului Timișoara.

Vizita a avut următoarele obiective: consolidarea protecției beneficiarilor împotriva pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, verificarea condițiilor de cazare, încetarea serviciilor; sesizări și reclamații; asigurarea asistenței pentru sănătate; asistența psihologică, precum și verificarea altor aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție.

Având în vedere condițiile speciale impuse de starea de alertă decretată în România începând cu data de 15.05.2020 și în scopul desfășurării vizitei în condiții de siguranță sanitară, membrii echipei de vizită au purtat echipament individual de protecție, iar interviurile s-au desfășurat în condiții de siguranță, cu respectarea măsurilor impuse de situația epidemiologică actuală.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată și din interviurile cu personalul centrului

a) informații generale

Casa de Tip Familial Oituz este o unitate de tip rezidențial, fără personalitate juridică, înființată prin Hotărârea Consiliului Județean Arad din data de 18.12.2020 și funcționează în cadrul Direcției Generale de Asistență și Protecția Copilului (D.G.A.S.P.C.) Arad.

Din anul 2006 până la data de 18.12.2020, unitatea rezidențială a funcționat sub denumirea de Centrul de Plasament Oituz, fiind transformată în casă de tip familial potrivit prevederilor din capitolul 7 din Strategia Națională pentru protecția și promovarea drepturilor copilului 2014-2020.

Clădirea în care funcționează centrul rezidențial aparține Consiliului Județean Arad, fiind încredințată pentru administrare către D.G.A.S.P.C. Arad, prin contractul încheiat în data de 17.10.2006.

Serviciul social era acreditat în anul 2021, în conformitate cu prevederile Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările ulterioare, **dar nu deținea licență de funcționare** în conformitate cu prevederile art. 5, alin. (3) din Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale.

Casa de Tip Familial funcționează cu respectarea prevederilor cadrului general de organizare și funcționare a serviciilor sociale, reglementat de Legea asistenței sociale nr. 292/2011 cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și a altor acte normative secundare aplicabile domeniului.

Standardul minim de calitate aplicabil este Ordinul 25/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție specială, Anexa nr. 1 - aprobarea Standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale cu cazare, organizate ca centre rezidențiale pentru copilul separat temporar sau definitiv de părinții săi.

Cadrul legal de înființare, organizare și funcționare este precizat în Regulamentul de Organizare și Funcționare (ROF), aprobat prin Hotărârea Consiliului Județean Arad, din data de 18.12.2020, fiind înregistrat la D.G.A.S.P.C. Arad în data de 27.02.2021.

Beneficiarii serviciilor sociale acordate în Casa de Tip Familial Oituz sunt copii și tineri separați temporar sau definitiv de părinții lor, ca urmare a stabilirii măsurii plasamentului.

Scopul serviciului social Casa de Tip Familial Oituz este asigurarea accesului copiilor, pe o perioadă determinată, la găzduire, îngrijire, educație și pregătire, în vederea reintegrării sau integrării familiale și socio-profesionale.

Admiterea în centru a copiilor se efectua în baza Hotărârii Comisiei pentru Protecția Copilului sau, după caz, a Sentinței civile emisă de tribunal, din care să rezulte instituirea plasamentului copilului în cadrul D.G.A.S.P.C. Arad. Directorul general al D.G.A.S.P.C. Arad dispunea aplicarea măsurii de plasament a copilului la Casa de Tip Familial Oituz.

Capacitatea legală a casei era de 14 locuri de cazare, iar la data vizitei erau cazați 12

beneficiari, 7 băieți și 5 fete, cu vârste între 10 și 18 ani, 3 dintre aceștia fiind încadrați în grad de handicap mediu.

Cei 12 beneficiari erau reprezentați legal de Directorul General al D.G.A.S.P.C. Arad și de șeful centrului. Fiecare copil era înscris la o formă de învățământ. Trei copii frecventau cursurile unei școli speciale, 2 copii erau înscriși la liceu și 7 copii la o școală profesională. Doi copii lucrau după orele școlare la diferite firme. Patru copii desfășurau unele activități extrașcolare (pictură, chitară, karate) la Palatul Copiilor din municipiul Arad.

Centrul rezidențial nu deținea suficiente materiale informative de prezentare pentru a fi consultate de beneficiari și părinții acestora, în conformitate cu prevederile indicatorului Standardul 1 Admiterea în centrul rezidențial, Modulul I Accesarea Serviciului, din Anexa nr. 1 - privind aprobarea Standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale cu cazare, organizate ca centre rezidențiale pentru protecția copilului separat temporar sau definitiv de părinții săi, a Ordinului nr. 25/2019: „Centrul deține și pune la dispoziția copiilor și a membrilor de familie materiale informative privind activitățile derulate și serviciile oferite”. Copiii nu erau informați despre existența materialelor informative și despre serviciile oferite, drepturile și obligațiile beneficiarilor.

Conform obiectivelor, au fost vizitate spațiile centrului și s-au purtat discuții cu personalul prezent în centru la data vizitei. Au fost solicitate și verificate mai multe documente (Regulamentul de organizare și funcționare, Codul de etică, Carta drepturilor beneficiarilor, procedurile operaționale existente în centru, Registrul de evidență a cazurilor de abuz sau neglijare, Registrul de evidență a incidentelor deosebite, Registrul privind instruirea și formarea continuă a personalului, Registrul de evidență a încetării serviciilor, Registrul de evidență a sugestiilor, sesizărilor, reclamațiilor etc). S-a constatat că procedurile verificate erau întocmite conform prevederilor din standard, **dar erau elaborate pentru Centrul de Plasament Oituz, fiind astfel necesară elaborarea unor noi proceduri operaționale, cu aplicabilitate pentru Casa de Tip Familial Oituz. Era necesară și întocmirea Procedurii de evaluare și prevenire a riscurilor, care nu se găsea în dosarul de proceduri și care, până la sfârșitul vizitei, nu a putut fi prezentată. De asemenea, unele registre verificate nu erau rubricate, numerotate, semnate și ștampilate potrivit prevederilor din Ordinul nr. 25/2019. Nu au fost prezentate echipei de vizită Registrul privind instruirea și formarea continuă a personalului și Registrul de încetare a serviciilor.**

Au fost verificate câteva dosare ale beneficiarilor instituționalizați și s-a constatat că **nu toate dosarele verificate conțineau documentele obligatorii (Fișa de evaluare educațională, Fișa de evaluare medicală)** prevăzute de Standardul minim de calitate aplicabil din Ordinul 25/2019.

În unele dosare nu erau întocmite planurile de intervenție pentru sănătate, în primele 15 zile lucrătoare de la admitere, în conformitate cu prevederile indicatorului S1.2., Standardul 1 Asistența pentru sănătate, Modulul IV Sănătate, din Anexa nr. 1 a Ordinului nr. 25/2019. În timpul vizitei a fost verificat și dosarul ultimului beneficiar admis în centru, în data de 02.06.2021, și s-a constatat că **nu fusese întocmit planul de intervenție pentru sănătate în primele 15 zile lucrătoare de la admitere**.

Echipa de vizită a constatat că în C.T.F. era găzduit un copil fără documente de identitate, care nu frecventa cursurile școlare, fapt pentru care recomandă conducerii casei urgentarea demersurilor legale în scopul obținerii documentelor de identitate pentru copilul în cauză, în conformitate cu prevederile art. 9 alin. (1) și alin. (5) Cap. II - Drepturile copilului - Secțiunea I Drepturi și libertăți civile, din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată.

b) măsurile întreprinse în scopul protecției beneficiarilor împotriva contaminării în perioada pandemiei COVID-19

Din documentele prezentate de conducerea Casei de Tip Familial Oituz a rezultat că pe perioada stării de urgență și a stării de alertă s-au aplicat măsuri de prevenire și management a situației generate de epidemia de COVID -19, constând în informări privind definiții ale virusului, simptome, dezinfectanți care trebuie folosiți pentru limitarea răspândirii virusului.

Ulterior primirii materialelor de protecție, la nivelul D.G.A.S.P.C. Arad a fost întocmit un plan de măsuri de prevenire și limitare a transmiterii infecției cu noul coronavirus. Planul, împreună cu alte recomandări primite ulterior de la Direcția de Sănătate Publică (D.S.P.) Arad, au stat la baza elaborării unui nou plan de prevenire și combatere a răspândirii Covid-19, la nivelul fiecărui serviciu din cadrul D.G.A.S.P.C. Arad. Astfel, la nivelul C.T.F. Oituz, planul realizat a cuprins mai multe măsuri (purtarea obligatorie a măștilor și mănușilor de protecție, efectuarea triajului epidemiologic la intrarea în tură a salariaților, măsurarea temperaturii, completarea declarației pe proprie răspundere a salariaților, dezinfecția zilnică a spațiilor din interiorul centrului, interzicerea accesului altor persoane în interiorul centrului, aerisirea zilnică a spațiilor etc.). Măsurile au fost aduse la cunoștința angajaților, întocmindu-se mai multe procese verbale de instruire.

Odată cu apariția Ordonanței Militare nr. 8/2020 privind măsurile de prevenire a răspândirii COVID-19 a fost instituită starea de urgență, fiind luată și măsura de izolare preventivă la locul de muncă. Astfel, personalul C.T.F. Oituz a fost împărțit în două grupe, pentru a asigura buna desfășurare a activității centrului. În acest scop, jumătate din personal a fost carantinat la locul de muncă pe o perioadă de 14 zile, iar cealaltă jumătate la domiciliu. Pe perioada celor 30 de zile de carantină, salariaților izolați la locul de muncă le-au fost asigurate cele necesare, materiale de dezinfectie și protecție, paturi, saltele și cazarmament etc.

După încheierea stării de urgență s-a început testarea săptămânală a personalului și, la două săptămâni, a beneficiarilor. Testarea se efectua de către personalul medical din cadrul D.G.A.S.P.C. Arad, rezultatele fiind transmise la D.S.P. Arad.

În anul 2020, la C.T.F. Oituz au fost testați pozitiv 3 beneficiari și 3 angajați, iar ultimul caz de infectare cu virusul COVID-19 la copii a fost înregistrat la testarea din luna mai 2020, iar la personal în luna iunie 2020. Pentru personal a fost luată măsura izolării la domiciliu timp de 14 zile, primind tratamentul prescris de medicul de familie, iar doi dintre copiii depistați pozitiv au fost internați la Spitalul Clinic Județean de Urgență Arad, la Secția Boli Infecțioase, fără a avea complicații. După două săptămâni, cei doi copii au fost testați negativ și externați, iar cel de-al treilea beneficiar a fost izolat în centru, fiind asimptomatic.

Din documentele prezentate și din discuțiile cu personalul C.T.F. a rezultat că până la data vizitei (24.06.2021) a existat o bună colaborare între conducerea D.G.A.S.P.C. Arad și reprezentanții Direcției de Sănătate Publică Arad, privind măsurile de management a situației generate de epidemia de COVID-19. Beneficiarii și personalul de serviciu au fost informați despre măsurile întreprinse, le-au fost respectate drepturile și le-au fost acordate la timp materialele de igienă personală și colectivă.

e) structura de personal

La data efectuării vizitei, Casa de Tip Familial Oituz funcționa cu 8 angajați și un asistent social delegat. Conform statului de funcții, în cadrul casei erau prevăzute: un post de șef al centrului, unul de psiholog, 3 de educator, unul de instructor de educație, două de îngrijitor, **fiind vacant un post de asistent social**. Asistența socială era asigurată de către un angajat al D.G.A.S.P.C. Arad.

d) încetarea serviciilor

Centrul deținea o procedură clară privind încetarea serviciilor, elaborată de furnizorul de servicii sociale (D.G.A.S.P.C. Arad), la data de 29.01.2020, care cuprindea informații privind condițiile speciale prevăzute de lege în care se poate lua decizia părăsirii centrului. **Procedura de încetare a**

serviciilor nu era cunoscută de întreg personalul de specialitate. Personalul nu era instruit anual cu privire la procedura de încetare a serviciilor, iar sesiunile de instruire nu erau consemnate în Registrul privind instruirea și formarea continuă a personalului, în conformitate cu prevederile indicatorului 2.1. Standardul 2 - Încetarea îngrijirii în centrul rezidențial, Modulul I Accesarea Serviciului, din Anexa nr. 1 - privind aprobarea Standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale cu cazare, organizate ca centre rezidențiale pentru protecția copilului separat temporar sau definitiv de părinții săi, a Ordinului nr. 25/2019.

Din verificarea documentelor solicitate a rezultat că în anul 2020 au existat două cazuri (26.05.2020; 03.09.2020) în care pentru doi beneficiari a încetat îngrijirea în sistemul rezidențial, fiind integrați în familie. **Nu era înregistrată nicio încetare a acordării serviciilor, nefiind întocmit un Registru de evidență a încetării serviciilor**, în conformitate cu prevederile indicatorului 2.3. Standardul 2 - Încetarea îngrijirii în centrul rezidențial, Modulul I Accesarea Serviciului, din Anexa nr. 1 a Ordinului nr. 25/2019. De altfel, obligativitatea existenței registrului era menționată și în Procedura operațională de încetare a serviciilor (PO - 39/2) existentă în centru.

Nu existau întocmite Rapoartele trimestriale înainte de părăsirea centrului de către beneficiari, care să conțină date și informații referitoare la pregătirea ieșirii din sistemul de protecție a copilului, în conformitate cu prevederile indicatorului S2.3. Standardul 2 - Încetarea îngrijirii în centrul rezidențial, Modulul I Accesarea Serviciului, din Anexa nr. 1 a Ordinului nr. 25/2019.

În anul 2021 au existat două cazuri de încetare a îngrijirii în sistem rezidențial, pentru unul dintre beneficiari în data de 01.02.2021 și pentru celălalt în data de 01.03.2021.

e) condiții de cazare

Casa de Tip Familial Oituz era amplasată la etajul unei clădiri, parterul aparținând Consiliului Județean. Copiii erau cazați la etaj, în 6 dormitoare. La etaj mai existau 4 holuri de acces, o cameră de zi, 3 grupuri sanitare separate (fete, băieți, personal), o singură cameră cu baie proprie, sala de mese, spălătoria, două magazii, vestiar, camera tehnică etc.

Spațiile accesibile copiilor dispuneau de lumină naturală și artificială, corespunzătoare activităților desfășurate.

Au fost vizitate dormitoarele copiilor, dotate cu 1, 2, 3 paturi, fiind separate pentru băieți și fete. Erau aerisite, bine luminate natural, cu ferestre mari din PVC și lemn. La una din camere,

fereastra confecționată din lemn era uzată. Fiecare copil beneficia de un spațiu propriu, dormitoarele erau zugrăvite și pereții decorați și personalizați de către copii, dar în unele camere **pereții prezentau deteriorări (dormitorul 4 fete cu pereții scriși, dormitorul 3 băieți cu pereții decojiți).** Pavimentul era acoperit cu parchet laminat, **care în unele locuri era deteriorat.** Mobilierul era în stare bună în unele camere, adecvat, suficient pentru fiecare copil (pat cu saltea, dulap, noptieră, lenjerie curată). **În alte camere, mobilierul avea un grad avansat de uzură, saltelele erau vechi, noptierele și dulapurile erau defecte. În dormitorul 7 băieți erau montate 2 paturi, unul de lemn și unul de metal, care era uzat. De asemenea, la câteva dormitoare ușile din lemn aveau defecțiuni la sistemul de închidere, iar în dormitorul 2 la băieți ușa era spartă.** Lenjeria de pat era în stare bună și se schimba săptămânal și ori de câte ori situația o impunea.

Fiecare beneficiar avea propriile obiecte igienico-sanitare (periuță de dinți, pastă de dinți, săpun), propria îmbrăcăminte și încălțăminte, fiind respectate dorințele copiilor privind alegerea hainelor.

Grupurile sanitare erau curate și dotate corespunzător (scaun wc, lavoare cu oglindă, dușuri, etc.), cu instalații tehnico-sanitare funcționale și materiale de igienă personală în cantitate suficientă, raportat la numărul și nevoile copiilor. **În grupul sanitar al băieților lipsea oglinda de la lavoar, nu exista perdea la duș pentru asigurarea intimității la folosirea acestuia și ușa din lemn necesita reparații la sistemul de închidere.**

În spațiile igienico-sanitare era necesară amenajarea a unui grup sanitar distinct și adaptat pentru persoanele cu dizabilități, în conformitate cu prevederile indicatorului 4.1. Standardul 4 Spații igienico-sanitare, Modulul VI Mediul fizic de viață, din Anexa nr. 1 a Ordinului nr. 25/2019.

Echipa de vizită a constatat că starea de igienă și curățenie nu era corespunzătoare în toate spațiile centrului.

Curtea C.T.F., cu o suprafață de aproximativ 500 m², era neîngrijită, neamenajată, copiii neavând un spațiu adecvat pentru desfășurarea activităților în aer liber, nefiind respectate prevederile indicatorului S1.3. Standardul 1 – Accesibilitate și confort, Modulul VI Mediul fizic de viață, din Anexa nr. 1 a Ordinului nr. 25/2019.

Încălzirea și apa caldă erau asigurate cu două centrale termice pe gaz, sistemele de încălzire erau funcționale, apa rece era asigurată permanent, **dar apa caldă nu era asigurată conform**

cerințelor, din cauza unor probleme la centrala termică, fapt confirmat de copiii intervievați și de personalul centrului.

În holul mare era amenajată o cameră de zi, **dotată minimal, mobilier insuficient (canapea, televizor, bibliotecă), lipsind unele jocuri, calculatoare/laptop-uri, dvd-uri cu povești, filme educaționale etc., necesare pentru petrecerea timpului liber.**

În timpul desfășurării vizitei un beneficiar a fost lovit de un altul. Echipa de vizită a constatat că personalul prezent nu a reacționat pentru aplanarea conflictului, nedovedind cunoașterea modalităților de abordare și relaționare cu copiii. Totodată, personalul implicat nu a dovedit abilități empatică și de comunicare, astfel încât să poată interveni în mod benefic în acest caz. Deși Procedura privind controlul comportamentului copiilor era elaborată de furnizorul de servicii sociale, fiind anexă la ROF, **echipa de vizită consideră necesară reinstruirea personalului privind modalitățile de reacție și intervenție ale personalului în situații de comportament inadecvat al copiilor față de normele de conduită acceptabile**, în conformitate cu prevederile indicatorului S2.1. Standardul 2 – Controlul comportamentului, Modulul VIII Protecția împotriva abuzului și neglijării, din Anexa nr. 1 a Ordinului nr. 25/2019.

f) asigurarea hranei

Hrana beneficiarilor era pregătită de o firmă de catering, fiind adusă zilnic. Existau prelevate probe alimentare în recipiente închise, etichetate în mod corespunzător și păstrate timp de 48 de ore într-un frigider separat, special destinat acestui scop, prevăzut cu termometru și grafic de temperatură, conform prevederilor cuprinse în Ordinul Ministerului Sănătății nr. 976/1998 pentru aprobarea Normelor de igienă privind producția, prelucrarea, depozitarea, păstrarea, transportul și desfacerea alimentelor.

Beneficiarii primeau zilnic trei mese și două gustări. Medicul din echipa de vizită a analizat meniul zilnic în perioada 21-27 iunie 2021 și a constatat că **valoarea calorică a alimentației era în jur de 2100 de calorii, față de 2400 necesarul mediu, fiind necorespunzătoare nevoilor calorice, în funcție de vârstele beneficiarilor**, prevăzute în Ordinul nr. 1563/2008 pentru aprobarea Listei alimentelor nerecomandate preșcolărilor și școlărilor și a principiilor care stau la baza unei alimentații sănătoase pentru copii și adolescenți, Anexa 3, A. Necesarul zilnic de calorii și substanțe nutritive pentru copii și adolescenți.

Hrana putea fi servită în sala de mese, dotată corespunzător (mese, scaune, frigider, dulapuri pentru veselă, tacâmuri din inox, aragaz, cuptor cu microunde, prăjitor de pâine etc.). Vesela și suprafețele din sala de mese erau dezinfectate periodic, existând în dotarea casei materiale necesare pentru acest scop. Starea de curățenie și igienă în sala de mese era corespunzătoare, iar meniul zilei și programul de servire a mesei erau afișate la loc vizibil.

g) asigurarea asistenței pentru sănătate

C.T.F. nu avea amenajat un cabinet medical și nu era prevăzut post de asistent medical, funcționând în regim de casă de tip familial.

Serviciile de asistență medicală primară pentru copiii cazați erau acordate de medicul de familie la care erau înscrși beneficiarii. În biroul personalului existau afișate numerele de telefon ale medicului de familie la care erau înscrși beneficiarii, precum și ale altor medici specialiști și unități medicale care puteau fi contactate în cazul unei probleme de sănătate, precum și numerele de telefon utile în caz de situații de urgență care necesitau intervenții medicale.

În fișele medicale ale copiilor nu erau menționate simptomatologia, tratamentul indicat de medic, semnătura persoanei care administra tratamentul, vaccinările efectuate conform Planului Național de Imunizări, nefiind îndeplinite prevederile indicatorului S1.1, Standard 1 Asistența pentru sănătate, Modulul IV Sănătate din Anexa nr. 1 a Ordinului nr. 25/2019. De asemenea, în fișe nu se regăseau semnătura și parafa medicului de familie.

În registrul de predare-primire de tură nu era menționat numele persoanei care administrase tratamentul, iar în Registrul cu evidența administrării medicamentelor era necompletată rubrica referitoare la motivul administrării (rețetă, scrisoare medicală). În perioada de pandemie, doi beneficiari și o angajată au fost vaccinați.

Din documentele medicale verificate a rezultat că în C.T.F. Oituz erau 3 copii cu handicap mediu, iar 4 copii primeau tratament neuroleptic.

Copiii nu fuseseră prezentați la control stomatologic anual și control oftalmologic odată la trei ani, fapt pentru care echipa de vizită recomandă conducerii CTF Oituz prezentarea copiilor la un examen stomatologic și un examen oftalmologic, în conformitate cu prevederile indicatorului S1.2. Standardul 1 – Asistența pentru sănătate, Modulul IV Sănătate, din Anexa nr. 1 a Ordinului nr. 25/2019: „Centrul planifică, pentru fiecare copil, examene medicale de evaluare obligatorii, respectiv un examen stomatologic anual și un examen oftalmologic odată la trei ani”.

f) asistența psihosocială

În cadrul centrului exista un psiholog angajat din luna ianuarie a anului în curs, care avea drept de liberă practică în specialitatea Psihologie clinică, fiind înscris în Colegiul Psihologilor din România, conform Legii nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România. Psihologul a participat la cursuri de formare profesională continuă în domeniul psihologiei, în conformitate cu art. 17 alin. d din Legea nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România.

Centrul nu avea amenajat un cabinet psihologic, astfel că activitățile de evaluare și consiliere psihologică aveau loc în bucătărie etc. Este necesară amenajarea unui spațiu cu destinația cabinet psihologic, care să respecte confidențialitatea actului psihologic și să asigure securitatea emoțională a beneficiarilor, să fie dotat corespunzător din punct de vedere tehnic și metodologic.

Psihologul avea întocmit un Registru de evidență a actelor profesionale, care nu era numerotat, nu era înregistrat și parafat pe anul în curs la D.G.A.S.P.C. Arad, și era alcătuit din foi detașabile, cu o rubricăție neadaptată la specificul C.T.F. De asemenea, acest registru nu cuprindea doar consemnările referitoare la actele profesionale acordate copiilor din C.T.F. Oituz, ci și din alte locații în care își desfășura activitatea psihologul. Este necesară întocmirea unui Registru de evidență a actelor profesionale care să fie numerotat, ștampilat și înregistrat pe anul în curs la D.G.A.S.P.C. Arad, conform Hotărârii Comitetului Director al Colegiului Psihologilor din România, nr. 3 din 27 septembrie 2013, privind evidența profesională a psihologilor cu drept de liberă practică; de asemenea, este necesar ca acest registru să aibă o formă compactă, nu sub forma unor foi imprimate detașabile, cu o rubricăție adaptată nevoilor casei, în care să fie consemnate doar evaluările și consilierile copiilor din C.T.F. Oituz. În Registru erau consemnate evaluările psihologice, însă licențele de utilizare a testelor folosite aparțineau psihologului care ocupase anterior postul. Echipa de vizită consideră necesară remedierea situației și acordarea licențelor de utilizare psihologului care își desfășura activitatea în centru la data vizitei.

Din discuțiile cu o parte din personalul centrului, echipa de vizită a concluzionat că unii dintre ei, deși erau angajați, nu cunoșteau informații pertinente despre copii. Au fost întrebați câți copii sunt găzduiți în centru la momentul vizitei, câte dormitoare sunt, despre situația familială a unuia dintre ei etc., iar aceștia nu au știut să răspundă. **Este necesară studierea dosarelor personale ale copiilor, cunoașterea istoriei de viață a acestora, implicarea reală la locul de muncă etc.**

Pe parcursul efectuării vizitei, care a durat mai multe ore, deși la un moment dat erau prezenți 4 salariați, iar echipa de vizită a precizat de mai multe ori că activitățile și supravegherea copiilor trebuie să se desfășoare în mod normal, **totuși niciun membru al personalului nu a desfășurat activități cu copiii, nici măcar nu au stat cu ei, în camera de zi.** Copiii au privit ore în șir la televizor, de asemenea accesau permanent și telefoanele mobile, **fără o minimă supraveghere.** La un moment dat, membrii echipei de vizită au auzit plânsete și țipete, s-au deplasat imediat în camera de zi, **o parte dintre angajați i-au urmat, dar erau dezinteresați de copii, neimplicați în relația cu aceștia.** Un copil (10 ani) plângea, deoarece un alt copil (11 ani) găzduit în casă, îl strânsese de gât. **În prezența echipei de vizită, copiii își adresau cuvinte obscene, au fost agresivi și fizic, fiind nevoie de intervenția altor copii pentru a îi separa.** Un angajat s-a exprimat „*să facă ce vor, nu mă interesează*”.

Conform Procesului verbal întocmit în urma întâlnirii de lucru din fata de 06.05.2021, personalul fusese instruit cu privire la modalitățile de intervenție și relaționare cu copiii. **Problema reală consta în faptul că angajații erau dezinteresați și nu dovedeau o atitudine profesionistă, umană, empatică, casa fiind doar un loc de muncă, fără îndeplinirea atribuțiilor prevăzute în fișa postului.** La interviurile cu copiii, copilul agresat a plâns mereu, susținea că dorește să plece de aici; niciun angajat al centrului, ulterior incidentului, nu a discutat cu el, să îl liniștească, și nici cu cel care l-a agresat.

Din discuțiile cu copiii a reieșit că nu li se oferea nicio activitate structurată în casă, nu erau îndrumați și supravegheați. Echipa MNP consideră absolut necesară schimbarea atitudinii personalului față de copii. Copiii au relatat că își petrec toată ziua privind la tv, foarte rar aveau activități în casă (de exemplu, jucau „Nu te supăra, frate”). Singura activitate pe luna în curs fusese o ieșire în parc, iar cuvintele unei fetei au fost „Mă țineți în casă între 4 pereți, o să înnebunesc”.

În centru exista un Registru de evenimente deosebite, în care nu exista nici o consemnare, deși fuseseră multe incidente în centru. Erau completate Fișe de incident, care

erau trimise la D.G.A.S.P.C. Arad, însă nu era ținută o evidență a acestora, astfel că nu exista o situația clară a centrului. Echipa de vizită a constatat că în data de 11.02.2021 a avut loc un incident, în care un beneficiar a spart un geam, s-a autoagresat, a avut o altercație cu un alt beneficiar, apoi a fugit cu un ciob în mână după ceilalți copii din centru. **Copilul a fost internat la Clinica de psihiatrie, pentru îngrijiri medicale de specialitate, necesitând psihoterapie. Pentru a putea face față în mod adecvat unor situații de acest tip, e absolut necesar ca angajații centrului să își îndeplinească în mod corespunzător atribuțiile concrete înscrise în fișa postului, să fie instruiți în mod real despre particularitățile comportamentale ale copiilor, să își însușească modalități eficiente de relaționare cu aceștia.**

Din discuțiile cu copiii, cu personalul și din consultarea documentelor, echipa de vizită a constatat și existența altor incidente în centru. În luna martie, unui copil i-a fost spartă tableta, ulterior copilul recurgând des la plecări neautorizate din centru. Atunci când i s-a solicitat unui angajat al casei să prezinte echipei de vizită fișele de incident, răspunsul a fost că nu știa decât ce s-a petrecut pe tura sa, nu poate afla de alte incidente petrecute.

O Notă informativă preciza că un copil a fumat de „nenumărate ori” în cameră, deși fumatul era interzis, iar colegul lui de cameră nu era fumător.

Exista consemnat în documente faptul că un beneficiar (18 ani), întreținea relații sexuale cu o fată (15 ani) din centru. Aceasta a fost surprinsă de personal noaptea în camera lui. Copiii erau supravegheați noaptea de un îngrijitor sau educator, teoretic, dar șeful casei de tip familial a precizat că în anul 2020, patru angajați au fost cercetați disciplinar deoarece doi beneficiari au fugit pe geam noaptea și au revenit a doua zi după amiaza, fără ca acești angajați să observe lipsa copiilor. În urma cercetării disciplinare, doi angajați au demisionat, iar ceilalți doi au fost sancționați cu Avertisment scris.

În luna iunie, un băiat a spart ușa de la cameră, lovind-o cu pumnul, într-o criză de furie.

Un alt aspect remarcat în timpul vizitei: masa a fost adusă la centru, dar copiii nu erau obișnuiți să se așeze toți la masă și să mănânce împreună, într-o atmosferă familială; preparatele au fost depozitate în frigider, iar copiii mâncau când doreau, un copil a luat un sandwich, un altul un măr. **Nu respectau programul de masă, ei intrau în birou și luau ce doreau din frigider, existând riscul ca vreunul dintre copii să rămână fără alimente.**

Din analiza documentelor a reieșit că în centru existau copii cu diagnostic psihiatric, care necesitau psihoterapie. Echipa de vizită recomandă asigurarea unor ședințe de terapie, având în vedere diagnosticul psihiatric și multiplele evenimente deosebite care aveau loc în centru.

g) sesizări și reclamații

Centrul deținea o Procedură privind sugestiile, sesizările și reclamațiile copiilor, care reglementa aspectele referitoare la modalitățile prin care copiii puteau face sugestii și reclamații, stabilea metodele de lucru, pașii ce trebuiau urmați. Echipa de vizită a constatat că erau asigurate condițiile necesare pentru colectarea sugestiilor, sesizărilor și reclamațiilor copiilor/părinților cu privire la serviciile primite, fiind montat un recipient de tip cutie poștală, în care aceștia aveau posibilitatea să depună sesizări/reclamații scrise.

Registrul de evidență a sugestiilor/sesizărilor/reclamațiilor disponibil la sediul centrului, nu era numerotat și semnat.

Din interviurile cu beneficiarii a rezultat că aceștia nu erau informați asupra modalității de formulare a eventualelor sugestii, sesizări și reclamații, în concordanță cu vârsta și gradul de maturitate, nefiind întocmită Fișa de informare/instruire și consiliere a beneficiarilor, în conformitate cu prevederile din Procedura operațională privind sugestiile, sesizările și reclamațiile, existentă în centru.

Având în vedere aspectele constatate, în temeiul art. 43 alin. (1) și art. 47 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, **Avocatul Poporului**

RECOMANDĂ

conducerii Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Arad să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. evaluarea în regim de urgență a personalului C.T.F. Oituz cu privire la atitudinea acestora față de copii, astfel încât relațiile personalului cu copiii să răspundă normelor de conduită morală, profesională și socială, și totodată, informarea instituției Avocatul Poporului, prin documente doveditoare, față de măsurile întreprinse, în termen de 30 de zile;

2. identificarea posibilității ca supravegherea copiilor pe timp de noapte să fie făcută de două persoane și totodată, informarea instituției Avocatul Poporului, prin documente doveditoare, față de măsurile întreprinse în acest sens, în termen de 30 de zile.

Conducerea D.G.A.S.P.C. Arad va întreprinde toate demersurile necesare pentru sprijinirea conducerii C.T.F. Oituz la implementarea recomandărilor.

Toate recomandările formulate prin prezentul raport vor fi implementate în regim de urgență.

RECOMANDĂ

conducerii Casei de Tip Familial Oituz, din cadrul D.G.A.S.P.C. Arad, să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. efectuarea demersurilor necesare pentru obținerea licenței de funcționare a Casei de Tip Familial Oituz;
2. elaborarea unor noi proceduri operaționale, cu aplicabilitate pentru Casa de Tip Familial Oituz și întocmirea Procedurii de evaluare și prevenire a riscurilor;
3. întocmirea Registrului privind instruirea și formarea continuă a personalului, a Registrului de încetare a serviciilor, precum și rubricarea, numerotarea, semnarea și ștampilarea registrelor existente conform prevederilor legale;
4. amenajarea unui cabinet psihologic, care să respecte confidențialitatea actului psihologic și să asigure securitatea emoțională a beneficiarilor;
5. întocmirea unui Registru de evidență a serviciilor profesionale de către psiholog în care să fie înregistrate doar actele profesionale de la Casa Oituz, să fie numerotat, înregistrat și parafat pe anul în curs la D.G.A.S.P.C. Arad, cu o rubricăție adaptată la specificul CTF și să aibă o formă compactă;
6. efectuarea demersurilor necesare astfel încât psihologul să obțină licențe de utilizare pentru testele folosite în centru;

7. însușirea de către angajați a unor informații despre copii, studierea dosarelor personale ale copiilor, cunoașterea istoriei de viață a acestora, implicarea reală la locul de muncă și schimbarea atitudinii față de copii;
8. implicarea zilnică a copiilor în activități structurate, educative, de terapie ocupațională etc.;
9. asigurarea unor ședințe de psihoterapie pentru copiii cu diagnostic psihiatric și pentru cei cu un comportament problematic;
10. consemnarea tuturor incidentelor deosebite în care sunt implicați copiii și personalul propriu al C.T.F. în Registrul de evenimente deosebite și în Registrul de ieșiri beneficiari, atunci când este cazul;
11. completarea dosarelor beneficiarilor cu documentele obligatorii (Fișa de evaluare educațională, Fișa de evaluare medicală etc.) prevăzute de Standardul minim de calitate aplicabil din Ordinul 25/2019;
12. întocmirea planurilor de intervenție pentru sănătate în primele 15 zile lucrătoare de la admiterea beneficiarilor în C.T.F., în conformitate cu prevederile legale;
13. întocmirea mai multor materiale informative de prezentare privind serviciile oferite în C.T.F., pentru a fi consultate de beneficiari și părinții acestora, în conformitate cu prevederile legale și informarea copiilor cu privire la misiunea, serviciile oferite, drepturile, obligațiile și activitățile beneficiarilor;
14. urgentarea demersurilor legale în scopul obținerii documentelor de identitate pentru copilul găzduit în centru, în conformitate cu prevederile legale;
15. instruirea anuală a personalului privind Procedura de încetare a serviciilor și consemnarea sesiunilor de instruire în Registrul privind instruirea și formarea continuă a personalului, în conformitate cu prevederile indicatorului 2.1., Standardul 2, Modulul I, din Anexa nr. 1, a Ordinului nr. 25/2019;
16. întocmirea Rapoartelor trimestriale înainte de părăsirea centrului de către beneficiari, care să conțină date și informații referitoare la pregătirea ieșirii din sistemul de protecție a copilului, în conformitate cu prevederile indicatorului S2.3. Standardul 2, Modulul I, din Anexa nr. 1 a Ordinului nr. 25/2019;
17. efectuarea demersurilor necesare pentru ocuparea postului vacant de asistent social;

18. reinstruirea personalului privind modalitățile de reacție și intervenție ale personalului în situații de comportament inadecvat al copiilor față de normele de conduită acceptabile, în conformitate cu prevederile indicatorului S2.1. Standardul 2, Modulul VIII, din Anexa nr. 1 a Ordinului nr. 25/2019;
19. asigurarea nevoilor calorice în funcție de vârstele beneficiarilor, prevăzute în Ordinul nr. 1563/2008, Anexa 3, A. Necesarul zilnic de calorii și substanțe nutritive pentru copii și adolescenți, precum și respectarea programului de masă stabilit;
20. completarea corespunzătoare a fișelor medicale ale copiilor, în conformitate cu prevederile indicatorului S1.1, Standard 1, Modulul IV din Anexa nr. 1 a Ordinului nr. 25/2019;
21. completarea corespunzătoare a Registrului de predare-primire și a Registrului cu evidența administrării medicamentelor;
22. prezentarea copiilor la un control stomatologic anual și la un control oftalmologic la fiecare trei ani, în conformitate cu prevederile indicatorului S1.2. Standardul 1, Modulul IV, din Anexa nr. 1 a Ordinului nr. 25/2019;
23. informarea beneficiarilor asupra modalității de formulare a eventualelor sugestii, sesizări și reclamații, în concordanță cu vârsta și gradul de maturitate, și întocmirea Fișei de informare/instruire și consiliere a beneficiarilor, în conformitate cu prevederile din Procedura operațională privind sugestiile, sesizările și reclamațiile, existentă în centru;
24. dotarea corespunzătoare a camerei de zi, cu jocuri, calculatoare/laptop-uri, dvd-uri cu povești, filme educaționale etc., necesare pentru petrecerea timpului liber;
25. dotarea corespunzătoare a grupul sanitar al băieților, efectuarea lucrărilor de reparații necesare și montarea unei perdele pentru asigurarea intimității, în conformitate cu prevederile legale;
26. efectuarea lucrărilor de zugrăvire a pereților deteriorați, reparații la ferestrele uzate, la pavimentul deteriorat, la ușile dormitoarelor, la mobilierul necorespunzător, precum și înlocuirea saltelelor și paturilor uzate;
27. asigurarea permanentă a stării de igienă și curățenie în toate spațiile centrului;
28. amenajarea și dotarea curții CTF pentru desfășurarea activităților în aer liber, în conformitate cu prevederile indicatorului S1.3. Standardul 1, Modulul VI, din Anexa nr. 1 a Ordinului nr. 25/2019;
29. remedierea defecțiunilor la centrala termică pentru asigurarea apei calde conform cerințelor;
30. amenajarea unui grup sanitar distinct și adaptat pentru persoanele cu dizabilități, în conformitate cu prevederile legale.

